

Brexit.

4 grudnia 2020 r.

Koniec okresu przejściowego – konsekwencje wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej od 1.01.2021 r.

adw. Izabella Kator

To już pewne. 1 stycznia 2021 roku Wielka Brytania opuści Unię Europejską, a co za tym idzie - Wspólny Rynek. Pomimo wcześniejszych zapowiedzi i prób wypracowania porozumienia, nic nie wskazuje na to, by w najbliższych dniach doszło do zawarcia umowy o współpracy pomiędzy UE a Wielką Brytanią.

Zakończenie okresu przejściowego i ostateczne wystąpienie Wielkiej Brytanii z UE będzie miało **daleko idące konsekwencje na wielu płaszczyznach, zwłaszcza w dziedzinach objętych swobodami unijnymi, tj. swobodą przepływu towarów, usług, osób i kapitału.**

Skutki „Brexitu” odczują nie tylko przedsiębiorcy prowadzący działalność handlową na terenie Wielkiej Brytanii ale również przedsiębiorcy importujący brytyjskie towary i chcący wprowadzać je na rynek unijny. Wprawdzie sytuacja jest dynamiczna i ewentualne porozumienie jest cały czas przedmiotem negocjacji, a zatem sytuacja może jeszcze częściowo ulec zmianie, jednak w chwili obecnej należy przygotować się na tzw. „twarde wyjście”, tj. brak porozumienia o dalszej współpracy.

Oto najważniejsze zmiany od 1 stycznia 2021 roku:

PRZEPŁYW TOWARÓW:

- przedsiębiorcy, którzy kupują towary w Wielkiej Brytanii i przywożą je na teren UE, stają się **importerami**, zaś wywożący towary do Wielkiej Brytanii – **eksporterami**;
- wszelkie produkty wymiany handlowej między UE i Wielką Brytanią podlegać będą wszystkim obowiązującym **kontrolom zgodności regulacyjnej przy przywozie w zakresie zdrowia, bezpieczeństwa i innych aspektów polityki publicznej**;

- wprowadzona zostaje **kontrola przepływu towarów** między Wielką Brytanią i Unią Europejską. W pierwszej kolejności **kontrola celna** obejmie towary, które znalazły się na tzw. liście „controlled goods”. Na liście tej znajdują się m.in. wszystkie towary akcyzowe, w tym wyroby alkoholowe i tytoniowe, prekursorzy narkotykowe, toksyczne substancje chemiczne, zagrożone gatunki zwierząt i roślin, produkty rybne wymagające świadectwa połowowego, określonego rodzaju nawozy amonowe i azotanowe, wyroby pirotechniczne, w tym fajerwerki, wyroby wojskowe, surowiec diamentowy, produkty objęte cłem antydumpingowym, w tym ceramika, stal, i aluminium;
 - pełna lista towarów kontrolowanych znajduje się tutaj: <https://www.gov.uk/guidance/list-of-goods-imported-into-great-britain-from-the-eu-that-are-controlled>
- procesy importu towarów niekontrolowanych będą realizowane w 3 etapach: styczeń, kwiecień i lipiec:
 - podmioty importujące towary niekontrolowane będą miały czas do 30 czerwca na złożenie zgłoszenia celnego oraz opłacenie cła i podatku VAT od importu. W tym okresie, tj. od 1 stycznia do 30 czerwca przedsiębiorca będzie musiał prowadzić szczegółową ewidencję importowanych towarów.
 - **od 1 kwietnia 2021 r.** importowanie produktów pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego będzie wymagało wstępnego zgłoszenia za pomocą IPAFFS (ang. pre-notify using the IPAFFS), dostarczenia dokumentacji zdrowotnej (świadectwa weterynaryjne) oraz dostarczenia świadectw fitosanitarnych dla wszystkich roślin i produktów roślinnych objętych regulacjami.
 - **od 1 lipca 2021 r.** importowanie jakichkolwiek towarów będzie wymagało złożenia pełnej deklaracji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony przed przybyciem towarów do Wielkiej Brytanii, złożenie deklaracji celnej w ciągu 90 dni od przybycia towarów do Wielkiej Brytanii na miejsce przy użyciu modelu tymczasowego przechowywania, złożenie zgłoszenia celnego przed opuszczeniem UE przez towary w przypadku przemieszczania się przez lokalizacje przy użyciu modelu przed złożeniem, opłacenia należnego cła i podatku VAT od importu.
- zaczynają obowiązywać nowe stawki celne za import – tzw. UK Global Tariff;
 - narzędzie do ustalenia nowej stawki celnej znajduje się tutaj: <https://www.check-future-uk-trade-tariffs.service.gov.uk/tariff>

- zarówno eksport jak i import towarów do i z Wielkiej Brytanii będzie możliwy wyłącznie po uzyskaniu VAT-GB i numeru EORI. Dodatkowo handel z UE przez podmioty brytyjskie będzie możliwy wyłącznie po uzyskaniu VAT-EU i numeru EORI, który będzie nadawany w czasie składania pierwszej deklaracji celnej w jednym z krajów UE. Przedsiębiorca może złożyć deklarację celną samodzielnie, ale może również skorzystać z pomocy udzielanej przez agentów celnych, spedytorów i operatorów. Bez numerów EORI – unijnego i brytyjskiego nie będzie możliwości przeprowadzenia żadnej operacji importowej i eksportowej.
- importowanie niektórych towarów do Wielkiej Brytanii, będzie wymagało uzyskania **pozwolenia lub specjalnego certyfikatu** – i odwrotnie. Pozwolenia na dopuszczenie towaru do obrotu na rynku unijnym, wydawane dotychczas przez organy Wielkiej Brytanii utracą ważność. Przykładowo, na rynek Unii nie będzie już można wprowadzić samochodu z homologacją wydaną przez Wielką Brytanię. Także dotychczasowe certyfikaty np. wyrobów medycznych czy maszyn produkowanych w Wielkiej Brytanii utracą ważność, jak również oznaczenia i etykietowanie produktów podmiotów brytyjskich wprowadzanych na rynek UE, nie będzie zgodne z przepisami unijnymi. W takich sytuacjach, konieczne będzie uzyskanie stosownych zezwoleń unijnych.

ŚWIADCZENIE USŁUG

- usługodawcy i przedstawiciele wolnych zawodów działający w Wielkiej Brytanii na podstawie zezwoleń unijnych, będą zobowiązani do uzyskania odpowiednich zezwoleń wydanych przez organy brytyjskie, potwierdzając tym samym przestrzeganie przepisów prawa brytyjskiego. I odwrotnie. Wymóg uzyskania odpowiednich zezwoleń unijnych dotyczyć będzie brytyjskich usługodawców;
- największe zmiany odczują podmioty świadczące usługi finansowe, transportowe, energetyczne i medialne. Przykładowo możliwość świadczenia usług finansowych z obszaru Wielkiej Brytanii na terenie UE będzie możliwa wyłącznie po spełnieniu wymogów dotyczących państw trzecich.
- podmioty świadczące **usługi transportowe** muszą przygotować się na znaczne utrudnienia. Obecny brak umowy regulującej relacje na linii Wielka Brytania – UE, oznaczać będzie konieczność dostosowania się do procedur celnych czy konieczność posiadania odpowiedniego zezwolenia, za brak którego grozić będzie grzywna nawet w wysokości 300 €.

- także transport osób odbywać się będzie na zmienionych zasadach. Przede wszystkim, wznowione zostaną kontrole graniczne, weryfikujące osoby przekraczające granice UE i Wielkiej Brytanii, prawo czy cel pobytu. Na chwilę obecną brak jest informacji, czy poza kontrolą paszportową zostanie wprowadzony system wizowy.

KWALIFIKACJE ZAWODOWE:

- obywatele brytyjscy – niezależnie od miejsca nabycia kwalifikacji zawodowych oraz obywatele unijni, którzy nabyli kwalifikacje zawodowe w Wielkiej Brytanii, chcąc świadczyć usługi na terenie UE, będą zobowiązani do oficjalnego uznania swoich kwalifikacji w konkretnym państwie członkowskim na terenie którego chcą je świadczyć, zgodnie z wymogami prawnymi dotyczącymi uznawania kwalifikacji nabytych w państwach trzecich.
- obywatele unijni – by móc świadczyć pracę na terenie Wielkiej Brytanii będą musieli spełnić wymogi punktowego systemu migracyjnego, który według założeń ma ograniczyć politykę migracyjną i dopuścić do brytyjskiego rynku pracy wyspecjalizowanych pracowników o wysokich kwalifikacjach i znajomości języka angielskiego.

Należy zdawać sobie sprawę, że konsekwencje opuszczenia UE przez Wielką Brytanię będą odczuwalne na wielu innych płaszczyznach, w tym **w zakresie uznawania spółek z siedzibą rejestrową w Wielkiej Brytanii, jako spółek państw trzecich, braku przepisów unijnych ułatwiających dotychczasowe transgraniczne uznawanie i wykonywanie orzeczeń sądowych wydanych przez sądy brytyjskie, czy też w zakresie przekazywania danych osobowych z UE do Wielkiej Brytanii**, co podlegać będzie pod przepisy dotyczące przekazywania danych do państw trzecich, określonych w rozporządzeniu RODO. To, jak wiele zmian i ograniczeń powstanie z dniem 1 stycznia 2021 roku i później, w dużej mierze zależy od tego, czy ostatecznie uda się wypracować i wprowadzić porozumienie regulujące relacje na linii UE i Wielka Brytania, dlatego też trzeba na bieżąco śledzić informacje z tym związane.

Izabella Katzor - adwokat

